

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים
מנהליים**

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

מספר בקשה: 16

לפני כבוד השופטת אסתר נחליאלי היאט

מבקש

**איאד מחאג'נה
ע"י ב"כ עו"ד חוסיין אבו חוסיין**

נגד

משיבה

**מדינת ישראל
ע"י ב"כ פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)**

פסק דין

- 1
- 2 1. בקשה לאישור תובענה ייצוגית הגיש המבקש נגד רשות המיסים (להלן: "המשיבה" או
- 3 "הרשות"). עניינה של בקשת האישור הוא בגביית יתר שלא כדין של סכומי כסף שגבתה
- 4 המשיבה מנישומיה בגין קנסות פיגורים שהטילה עליהם בהתאם לסעיפים 94 ו-95 לחוק
- 5 מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק המע"מ") בשל חישובים שגויים ודרך הצמדה
- 6 שאינם מתיישבים עם הדין ובניגוד לעמדת המשיבה עצמה אותה הציגה בערכאות שונות.
- 7
- 8 2. בבקשת האישור שהוגשה ב-2.8.2017 נטען כי המשיבה נהגה לעדכן את סכום הקנס
- 9 שחייבה את הנישומים לפי סעיפים 94 ו-95 לחוק המע"מ, רק בשנים שבהם עלה המדד תוך
- 10 התעלמות ממדדים שליליים. כלומר, סכומי הקנסות לא עודכנו בשנים שבהן המדד היה
- 11 שלילי וזאת בניגוד לדין ולפרשנות שניתנה בפסיקה. המבקש צירף לבקשת האישור חוות
- 12 דעת חשבונאית התומכת בטענותיו לא לפני שפנה למשיבה, כמתחייב ושטח לפניו את
- 13 טענותיו, אלא שפנייתו לא נענתה ועל כן הגיש את בקשת האישור.
- 14
- 15 3. ביום 12.11.2017 הודיעה הרשות על חדילה לפי הוראות סעיף 9(ב) לחוק תובענות ייצוגיות,
- 16 התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") ועתרה לדחות את בקשת האישור.
- 17 במסגרת הודעתה ביקשה המשיבה כי בית המשפט יאשר לה ארכה לביצוע בפועל של
- 18 הפסקת הגבייה, מאחר שעליה לערוך שינויים מורכבים במערכות המיחשוב והגבייה כדי
- 19 ליישם את החדילה. המשיבה התחייבה להחזיר לנישומים את גביית היתר ממועד הודעת
- 20 החדילה עד החדילה בפועל במועד הארכה שאושרה.
- 21

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 17-08-4152 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

4. התובע הייצוגי לא הסתפק בהודעת החדילה אלא טרח ובחן את ביצוע החדילה בעזרת המומחה מטעמו, כפי שהוצג בחוות דעת נוספת שממנה עלה כי הודעת החדילה חסרה מידע המאפשר לבחון את ביצועה. בהמשך, לאחר שהסתיימה הארכה שקיבלה המשיבה ליישום החדילה, שב המבקש ופנה לבית המשפט וטען כי הרשות ממשיכה לגבות ביתר את הקנסות בניגוד להתחייבותה לחדול. פניה זו נתמכה גם היא בחוות דעת של המומחה מטעמו להוכחת טענותיו.
5. בעקבות טענות אלו נערך דיון ביום 5.3.18 בפני כבוד השופטת אלמגור ולאחר שהצדדים טענו את טענותיהם קבע בית המשפט כי מועד החדילה יוארך עד יום 1.5.2018, וכן המליץ לצדדים להעביר נתונים רלבנטיים ולנסות לגבש הסכמות. כך אכן קרה והצדדים הגיעו להסכמות דיוניות שפורטו בהודעה על הסכמה דיונית מיום 20.9.2018.
6. במקרה שבו נמסרת הודעת חדילה של הרשות מכוח סעיף 9(ב) לחוק תובענות ייצוגיות הרי שגדר תפקידו של בית המשפט מצומצם יותר מזה מגבולות פעולתו בעניין של אישור הסדר פשרה למשל, או בהודעת הסתלקות מכוח סעיפים 16, 18 או 19 לחוק תובענות ייצוגיות. הודעת החדילה הנמסרת מגדירה למעשה את מקומו ותפקידו בהליך בשלב זה – לבדוק את השאלה האם אכן התקיימה החדילה במועד הנטען, ואם אכן התקיימה החדילה, על בית המשפט לדחות את בקשת האישור. גם שיקול הדעת של בית המשפט מצומצם ואין הוא נדרש לבחינת השאלה האם נכון וצודק לדחות את בקשת האישור מחמת הודעת החדילה, כך ראו דברי כב' השופט סוקול: "הוראה זו כפשוטה מורה לנו כי מקום בו הרשות חדלה מגביית היתר עד למועד הקובע, דינה של הבקשה לאישור התובענה הייצוגית להידחות" (ת"צ (חיי) 17-10-19827 כמאל בכרי נ' רשות האכיפה והגבייה-אגף הוצל"פ ארצי (30.12.2018)).
7. בעניינו, כפי שצויין לעיל, הודיעה הרשות על חדילה אלא שביצועה בפועל נעשה רק אחרי פעולות ממשיות שביצע המבקש בעזרת מומחה מטעמו, ורק אחרי הארכה שהתאפשרה לרשות בדיון שהתקיים בבית המשפט ובפועל חדלה הרשות פרק זמן משמעותי לאחר שהודיעה כבר על החדילה.
- ואולם, משבוצעה החדילה לפי ההסדר הדיוני בין הצדדים ובהתאם למועד שהתאפשר על ידי בית המשפט, לא נותר לי אלא לאשר את הודעת החדילה ולהידרש לגמול למבקש ולשכ"ט בא-כוחו. וכבר כאן, ובטרם ארחיב בעניין זה, אומר כי לנוכח פעולותיהם והשקעתם אין לי ספק שהמבקש ובא כוחו ראויים לתיגמול נאות הן בגין העלאת נושא התובענה שהביאה לתיקון התנהלות הרשות, הן בגין העבודה הרבה שהושקעה על ידי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

- 1 התובע המייצג ובא כוחו, והן בגין האחריות שהפגינו במעקב ובבירור אופן החדילה
2 ויישומה. כלל פעולות אלו היטיבו עם הקבוצה והביאו לכך שבעקבות בקשת האישור
3 והודעת החדילה יופחתו חובות של נישומים שטרם שולמו לרשות, המוערכים במיליוני
4 שקלים.
- 5
- 6 8. מאחר שבמסגרת ההסדר הדיוני לא הוצגו המלצות או הסכמות אשר לשכר טרחת עו"ד
7 וגמול לתובע המייצג, הוסכם כי יוגשו טיעונים ואליהם אתייחס להלן.
- 8
- 9 9. **טענות המבקש:** המבקש הציג את דרך פעולתו בבקשת האישור, תחילה את הפנייה
10 המוקדמת לרשות; בהמשך את בקשת האישור שהגיש ולה צירף חוות דעת מומחה; ולאחר
11 מכן כאשר הרשות הודיעה על חדילה המשיכו המבקש ובי"כ ועקבו אחרי אופן ביצועה ואז
12 גילו פגמים נוספים שחשיפתם היטיבה עם הקבוצה, והביאה את הרשות לפעול לפי
13 המתחייב. המבקש טען כי השקיע מאמצים לא מבוטלים בפגישות ובמגעים עם נציגי
14 המשיבה, כך גם השקיע משאבים בהכנת שלוש חוות דעת מומחה שהוגשו לרשות ולבית
15 המשפט והובילו להגדלה משמעותית של היקף החדילה שמבצעת הרשות.
- 16 הסכום שממנו טוען המבקש כי יש לגזור את הגמול ואת שכר הטרחה הוא מהשווי הכולל
17 של החדילה המגיע לסך של 13,536,548 ₪. הסכום מהווה צירוף כל סכומי גביית היתר
18 שחסך לחברי הקבוצה. החלק הארי שבהם הוא סכום של 6,786,183 ₪ שמהווה את גביית
19 היתר כחלק מחובות בגין קנסות שהוטלו לפני 1.1.2013 ונשארו פתוחים. לטענת המבקש
20 הישג משמעותי זה שהביא לחברי הקבוצה הוא תוצאה של הדיונים בינו (ביחד עם המומחה
21 מטעמו) ובין הרשות.
- 22 לאור האמור ביקש לקבוע כי שכר הטרחה של בי"כ המבקש יהיה 16% משווי החדילה קרי,
23 2,165,848 ₪ בתוספת מע"מ, וגמול לתובע המייצג יהיה סך 4% שהם 541,462 ₪. הסכום
24 המבוקש כולל החזר הוצאות המורכבות גם מסך של 75,000 ₪ בתוספת מע"מ בגין שלוש
25 חוות דעת המומחה שהוגשו (או כ-3.5% ככל שההוצאות בגין חוות הדעת אינן מובאות
26 בחשבון האחוזים).
- 27
- 28 10. **טענות המשיבה:** המשיבה בהגיונותה הכירה בתרומת המבקש ובא כוחו. ואולם לטענתה
29 יש לפסוק גמול ושכר טרחה בשיעור נמוך מהמבוקש על ידי המבקש ובי"כ. לטענתה יש לתת
30 את הדעת לכך שהגמול ושכר הטרחה הם על חשבון הקופה הציבורית, וכי המבקש לא נדרש
31 להשקיע משאבים רבים ולא נאלץ לנהל את מלוא התביעה. עוד ציינה המשיבה כי לא היה
32 מקום להגיש שלוש חוות דעת מומחה, שכן אלה סירבלו והכבידו על ההליך. המשיבה לא
33 ציינה מהו הסכום אליו התכוונה כשציינה כי שיש לפסוק גמול ושכ"ט עו"ד בסדר גודל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

1 מצומצם מהמבוקש. לטענתה שווי החדילה הוא 3,687,937 ₪ ולא 13,536,548 ₪ כטענת
2 המבקש, ויש להפחית משווי החדילה, אותו טוען המבקש, את סכום החובות שלא נגבו
3 בפועל על ידי הרשות. עוד ציינה המשיבה כי המבקש חישב את שווי החדילה המבטא את
4 גביית היתר של קנסות ממועד שלפני 1.1.2013, כסך של 6,786,183 ₪ הוא הסכום שהוצג
5 בהסכמה הדיונית של הצדדים, אלא שהמשיבה טוענת עתה כי לאחר שהסכום נבדק שוב
6 התברר לה שהסכום הנכון הוא 5,973,505 ₪ ולא כפי שהוסכם על הצדדים בהסכמה
7 הדיונית. בכל מקרה טענה המשיבה כי ממילא לשיטתה יש להימנע מלהביא בחשבון את
8 הסכום הזה במסגרת שווי החדילה מאחר שהוא מבטא חובות שלא נגבו בפועל והסיכוי
9 לגבות אותן הוא נמוך, ועל כן, יש להסתפק בגזירת שכ"ט וגמול מסכום של 3,687,937 ₪
10 בלבד.

11 כאמור, לא ציינה הרשות את גובה שכ"ט והגמול שלשיטתה יש לקבוע במקרה דנא, ומשכך
12 ביקשתי ממנה לפרט את שיעור שכ"ט והגמול שהיא סבורה כי יש לפסוק והמשיבה השיבה
13 כי לטעמה יש לפסוק שכ"ט לב"כ המבקש בסך 300,000 ₪ וגמול של 150,000 ₪ למבקש
14 הכולל את החזר ההוצאות עבור חוות הדעת.
15 כדי לסבר את האוזן ראיתי לציין כי הסכומים בהם נקבה המשיבה מבטאים סך של כ-8%
16 משווי החדילה לפי שיטתה (3,687,937 ₪) עבור שכר טרחה ו-2% משווי החדילה שיהיה
17 גמול לתובע המייצג (בלי להביא בחשבון החזר הוצאות עבור חוות הדעת).

גמול ושכר-טרחה

18
19
20 11. כאמור, השאלה היחידה שנותרה וצריכה הכרעה היא שיעור שכר הטרחה והגמול לתובע
21 המייצג ובא כוחו, שכן עם הודעת החדילה לפי סעיף 9(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, ממילא
22 נדחית התביעה. נסיבות אלה בהן נדחית התביעה הגם שניתנת הודעת חדילה הן "מעין יצור
23 כלאיים בכל הנוגע לפסיקת גמול ושכר טרחה", שכן, "מחד גיסא, התובענה הייצוגית לא
24 הוכרעה לטובת חברי הקבוצה – למעשה, היא לא נדונה כל עיקר – ומאידך גיסא, הרשות
25 חדלה מן הגביה הלא-חוקית, אף אם אין בכך בהכרח הודאה בהיקף הנזק שנטען על ידי
26 התובע הייצוגי ובא כוחו" (עע"מ 2978/13 מי הגליל-תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף
27 אחמד יונס(2015)).

28
29 12. 'יצור הכלאיים' הזה, מצריך אפוא לבחון את סוגיית שיעור הגמול ושכר הטרחה בראי
30 מערכת שיקולים המותאמת לנסיבות המיוחדות האלו. כך בין היתר נקבע בפסיקה כי
31 שיקול הדעת שניתן לבית משפט במקרים אלה הוא רחב במיוחד: "אמור מעתה: אם
32 בתובענות ייצוגיות 'רגילות', שבמסגרתן נדרש בית המשפט לפסוק גמול ושכר טרחה –
33 נתון לו שיקול דעת רחב בקביעת שיעורם (ע"א 10085/08 תנובה – מרכז שיתופי נ' עזבון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

1 ראבי, פסקה 63 (4.12.2011), הרי שבתובענה אשר נדחתה בשל חדילת הרשות – לא
2 כל שכן. אכן, "מדובר במצב ייחודי, המשפיע על אופן האיזון שבין השיקולים הכלליים,
3 המנויים בסעיפים 22(ב) ו-23(ב) לחוק...". (עע"מ 7484/16 המוסד לביטוח לאומי נ' שמעון
4 מוחני (21.2.2018)).

5
6 13. בענייננו התרשמתי מנחישות המבקש וב"כ ומהעקביות בה ניהל את ההליך עד לסיומו
7 בדרך המיטיבה עם הקבוצה, נתתי דעתי לסיכונים שלקחו על עצמם לרבות השקעת
8 משאבים ומאמצים לא מבוטלים כמו גם מזמנם. התרשמתי כי דרך זו הביאה את הרשות
9 להכניס שינויים במערכת המיחשוב שלה ולגבות את סכומי הקנסות כדין וכי ענייננו הוא
10 אחד מאותם מקרים שלגביו אוכל לומר כי תוצאת התובענה הייצוגית – החדילה
11 ותוצאותיה, לא היו קורים אלמלא התובענה הייצוגית דנא. כן אומר כי ניתן היה לזהות
12 שחדילת הרשות נעשתה רק לאחר שדרכי יישום החדילה נבדקו ונבחנו היטב על ידי המבקש
13 ובא כוחו, והם שהביאו לכך שהרשות יישמה את הודעת החדילה באופן מיטבי ומדוקדק.
14 על כן, בצדק הודתה המשיבה בתרומת המבקש ובא כוחו לגיבוש הסדר החדילה וציינה כי
15 "מגיעה להם לא רק הכרה ותודה, אלא גמול ושכר טרחה בהתאם" (פסקה 7 לטיעון מטעם
16 המשיבה לעניין גמול ושכר טרחה).

17 ראיתי אפוא לתמרץ פעולות אקטיביות שכאלו מצד תובעים מייצגים ועורכי דינם, דוגמת
18 הפעולות שביצעו המבקש ובא כוחו, וראיתי לתת משקל לכך כי המבקש פעל לאורך כל
19 ההליך בדרך ראוייה במיוחד, כך פנה תחילה לרשות להסדיר את הסוגיה בטרם ייערב את
20 בית המשפט, ובהמשך משלא נענה המשיך וגיבש את טענותיו במסגרת בקשת האישור
21 באופן מעמיק ומקצועי. ראיתי לנכון לעודד דרך פעולה מקצועית שכזו התורמת לחוזקות
22 של מוסד התובענות הייצוגיות בכלל, ובודאי מקום בו תורם המבקש לשינוי דרכי פעולת
23 הרשות. פעולות אקטיביות שכאלו, עשויות להביא לשינוי התנהלות הרשויות שיפנימו כי
24 לא די בהודעת חדילה שתביא לדחיית תביעה ייצוגית נגדה, אלא עליה ליישם את החדילה
25 כדין.

26
27 14. לאור האמור אני סבורה שגובה שכ"ט והגמול שהציעה המשיבה אינם משקפים במקרה זה
28 את המאמצים, הסיכונים, התרומה והמשאבים.
29 לאחר שערכתי חשבון מהו שיעור האחוז שהצעת המשיבה מבטאת לעומת הצעת המבקש,
30 הגעתי למסקנה כי הפער אינו כה רב. כאמור, המבקש ובא כוחו עתרו כי ראוי לפסוק שכר
31 טרחת עו"ד בשיעור של 16% וגמול בשיעור של כ-3.5% בתוספת החזר הוצאות בגין חוות
32 הדעת, ואילו המשיבה סבורה כי יש לפסוק שכר טרחה בשיעור של 8% וגמול בסך של 2%
33 בתוספת הוצאות חוות הדעת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

- 1 במחלוקת זו ראיתי לקבוע על דרך הביניים. הגמול למבקש יהיה בשיעור של 2.5% בתוספת
2 החזר הוצאות בגין שלושת חוות הדעת (75,000 ₪ בתוספת מע"מ) ואילו שכר טרחת עו"ד
3 יהיה סך של 12% משווי החדילה בתוספת מע"מ כדין. תוצאה זו משקפת את מכלול
4 השיקולים שהבאתי בחשבון בקביעתי, כפי שהבאתי לעיל. מחד גיסא נתתי דעתי לתרומת
5 המבקש ובא כוחו שהביאו להישג לא מבוטל בהודעת החדילה הסופית שגובשה, ומאידך
6 גיסא נתתי דעתי לאינטרס הציבורי של שמירה על הקופה הציבורית ועל כך שההליך
7 הסתיים בשלב הודעת החדילה.
8
- 9 15. ולשאלה מה שווי החדילה שממנו יש לחשב את שיעורי הגמול ושכר הטרחה? כאמור,
10 המבקש חישב כי שווי החדילה הוא 13,536,548 ₪, ואילו המשיבה טענה כי יש לכמת את
11 שווי החדילה ללא הסכומים הפתוחים שטרם נגבו וכלל לא ידוע אם ייגבו, ולכן לשיטתה
12 שווי החדילה הוא 3,687,937 ₪ (את עמדתה תמכה בהחלטת בית המשפט בת"מ (ת"א)
13 128/08 דניאל קוגוט נ' רשות המיסים (להלן: "עניין קוגוט")).
14
- 15 16. במחלוקת זו דעתי עם המבקש ובא כוחו. אני סבורה כי ראוי ונכון להתחשב בשווי הכולל
16 של החדילה, שכן הסכומים שהמשיבה סבורה כי יש לגרוע משווי החדילה לצורך חישוב
17 שכ"ט וגמול אינם חובות שבוטלו אלא משקפים חובות פתוחים שבסמכות הרשות לפעול
18 לגבייתם. משכך, אני רואה בבקשת האישור שהוגשה תרומה משמעותית לקבוצה שכן עקב
19 בקשת האישור צומצם החוב של מקבלי הקנסות באופן משמעותי והוא משקף עתה את
20 הסכום הנכון על פי דין, סכום שבסמכות הרשות לגבות מהנישומים, בעלי החוב.
21
- 22 17. ככל שסברה המשיבה שהחובות האלה לא ייגבו או כי אין סיכוי לגבותם היה עליה למחוק
23 את החובות ממערכת הגבייה או להכריז עליהם כחובות מחוקים או אבודים, אך זאת לא
24 עשתה. ראיתי להפריד אם כך, בין תרומת בקשת האישור שהביאה לצמצום החובות של
25 הנישומים, ובין הסיכויים של הליכי הגבייה שמבצעת המשיבה שלה הסמכויות שבדין
26 לגבות את החובות הפתוחים. משבחרה המשיבה שלא למחוק את החובות ממילא אמרה
27 כי קיים פוטנציאל לגבות אותם, ובקשת האישור ותוצאתה תרמו לכך שהחובות הפתוחים
28 הללו ישקפו את גובהם על פי הדין. משכך ראיתי להתייחס לשווי החדילה ככולל גם את
29 החובות פתוחים שטרם נגבו.
30
- 31 18. עוד ראיתי לציין כי משהוגשה ההסכמה הדיונית אליה הגיעו הצדדים, הרי ששינוי
32 מההסכמה אינו יכול להיות חד צדדי. על כן לא ראיתי לקבל את השינוי שביצעה המשיבה
33 באורח חד צדדי עת התייחסה לסכום שלדעתה 'לא העריכה נכון'. אוסיף כי לא רק שטענה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 4152-08-17 מחאג'נה נ' מדינת ישראל

- 1 זו נטענה בשונה מההסכמה הדיונית, אלא שהיא גם לא נתמכה בתצהיר ובהסבר שיפרט
2 כיצד השתנו הנתונים, ומדוע 'התגלה הדבר' רק בשלב שבו נדרשה המשיבה לטעון לעניין
3 שכר הטרחה והגמול של המבקש ובא כוחו. ייאמר כי המשיבה לא פנתה למבקש לשנות את
4 נייר ההסכמות שהוגש לבית משפט, ממילא לא נדרש לכך ומעבר לכך אומר כי משמעות
5 ההבדל לעניין שכר הטרחה והגמול אינה כה גבוהה.
6
7 לפיכך אני מחייבת את המשיבה כדלהלן: 19.
8 א. לב"כ המבקש שכ"ט בסך של 1,624,386 ₪ (בתוספת מע"מ) המהווה 12% משווי החדילה
9 שהוא 13,536,548 ₪.
10 ב. לתובע המייצג גמול בסך 338,414 ₪ (וככל שסכום זה חייב במע"מ על המשיבה להוסיפו)
11 המהווה 2.5% משווי החדילה; כמו כן על המשיבה להחזיר לתובע המייצג את ההוצאות
12 בסך הכל 75,000 ₪ בתוספת מע"מ, עבור שלושת חוות דעת המומחה.
13 בחלוף 30 ימים מעת מתן פסק דין זה ישאו הסכומים הפרשי הצמדה וריבית כדין.
14
15 ניתן היום, ב' אדר א' תשע"ט, 07 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.
16

17 אסתר נחליאלי חיאט, שופטת
18
19
20

